

GRADUAAT IN HET MAATSCHAPPELIJK WERK

SAMENWERKINGSVERBAND HBO5 LIMBURG

TOETS NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING • ADVIESRAPPORT

25 APRIL 2019

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	7
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	7
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	9
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	14
2.4	Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	16
2.5	Eindoordeel.....	17
3	Beoordelingsproces	18
4	Overzicht oordelen	19
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	20
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	21
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	22
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	24
	Bijlage 5: Lijst met afkortingen	25

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De graduaatsopleiding maatschappelijk werk van University College (UC) Limburg bestaat uit 120 studiepunten (SP). 60 SP van het curriculum wordt via werkpleklers ingevuld, waarvan 42 SP in een reële werkomgeving. De nieuwe graduaatsopleiding wordt in 2019-2020 aangeboden op de Campus Hemelrijk van UC Limburg, in afwachting van de oplevering van de nieuwe faciliteiten op Campus Diepenbeek. De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) van deze nieuwe opleiding gevalideerd op 18 februari 2019.

De visitatiecommissie (hierna commissie) komt tot de conclusie dat de Opleidings specifieke Leerresultaten (OLR) van de graduaatsopleiding maatschappelijk werk van UC Limburg, wat betreft niveau en oriëntatie, beantwoorden aan niveau 5 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS) en in lijn zijn met de DLR. De uitgebreide afstemming van het profiel met relevante stakeholders en referentiekaders uit binnen- en buitenland heeft geleid tot een helder en toekomstgericht afstudeerprofiel. De commissie vindt de nadruk op de 'soft skills' en attitudes die specifiek voor maatschappelijk werkers op graduaatsniveau belangrijk zijn, sterk. De hogeschool en opleiding hebben een duidelijke visie op de eigenheid van niveau 5 in vergelijking met niveau 6. Dit neemt niet weg dat de commissie aanraadt het beoogde profiel en niveau blijvend te monitoren. De commissie ondersteunt het voornemen om het overleg met stakeholders in leergemeenschappen structureel vorm te geven. Wel raadt ze aan duidelijkheid te verschaffen over de doelstelling van de diverse raden en participatieorganen.

De commissie komt tot de conclusie dat de opleiding voldoende garanties heeft ingebouwd om een coherent programma te realiseren dat de studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te bereiken. Ze vindt het sterk dat wordt ingezet op competentieontwikkeling in een kleinschalige, interactieve en geïntegreerde onderwijspraktijk, waarin werkpleklers in reële en realistische contexten de rode draad vormt. Wel beveelt ze aan leervormen en curriculum zo flexibel mogelijk op te zetten, zodat optimaal kan ingezet worden op het aantrekken van werkstudenten. De kwaliteit en kwantiteit van de lectoren vindt de commissie voldoende. Ze stelde vast dat de voorzieningen aan de maat zijn. Op het vlak van in-, door- en uitstroombegeleidingen waarborgt de gecombineerde expertise van het CVO en de hogeschool, waarop in de nieuwe opleiding een beroep gedaan zal worden, een kwaliteitsvolle aanpak. Ook beschikt de opleiding over adequate infrastructurele voorzieningen en een uitgewerkt kwaliteitszorgbeleid. De commissie raadt aan bij het uitrollen van het systeem van kwaliteitszorg, blijvende aandacht te hebben voor de specificiteit van de graduaatsopleidingen.

De opleiding voldoet aan de wettelijke minimumeis voor werkpleklers. Ze kan voor de implementatie van het werkpleklers gebruik maken van een bestaand netwerk van werkplekken en van procedures en instrumenten die een kwaliteitsvolle begeleiding van het werkpleklers garanderen. Ook voor de werkvormen en leermiddelen die in de nieuwe opleiding worden ingezet, kan de opleiding een beroep doen op haar ervaring met de doelgroep en het HBO5-niveau. Desalniettemin moet de opleiding nog een aanzienlijk ontwikkeltraject doorlopen, zodat deze bestaande processen, procedures, werkvormen en leermiddelen, volledig in lijn zijn met profiel, inhoud en niveau van de nieuwe opleiding. Hierbij dient ermee rekening te worden gehouden dat in de nieuwe opleiding, nog meer dan voordien, een instroom van generatiestudenten met divers opleidingsniveau te verwachten is. Extra aandacht moet uitgaan naar het uitwerken van een praktijkgerichte onderwijsleeromgeving op het juiste niveau. Er dient snel werk gemaakt te worden van een professionaliseringstraject voor en ondersteuning aan de lectoren met het oog op het uitwerken van hun opleidingsonderdelen. Indien dit niet tijdig gebeurt, bestaat er volgens de commissie een reëel risico dat de opleiding op een te hoog niveau wordt ingevuld en vormgegeven (de zogenaamde 'bachelor light').

De commissie raadt bovendien aan werk te maken van verdere professionalisering van de mentoren op de werkplek, om ook hen in het nieuwe opleidingsconcept mee te nemen.

De commissie komt tot de conclusie dat de opleiding beschikt over een aanzet van een systeem van toetsing en beoordeling dat haar in staat zal stellen de beoogde leerresultaten te toetsen. Er moeten evenwel nog verdere stappen worden gezet met het oog op de volledige betrouwbaarheid, validiteit en transparantie van het toetsysteem. Sterk vindt de commissie de praktijkgerichte inslag van de toetsing, de betrokkenheid van het werkveld en de integratieve toetsing die elk semester plaatsvindt in het kader van het opleidingsonderdeel 'Geïntegreerde Praktijk' (GIP). De commissie beveelt aan snel werk te maken van het oprichten van de geplande toetscommissie.

De commissie is van mening dat een goede start is genomen m.b.t. de evaluatie van het werkplekleren. Er is weliswaar nog een ontwikkeltraject te doorlopen om het beoordelingsinstrument en het portfolio verder op punt te stellen, maar de commissie stelde vast dat er een duidelijk tijdspad voorzien is. Bovendien werd al een instrument met gedragsindicatoren ontwikkeld, dat de opleiding in staat moet stellen een objectieve beoordeling mogelijk te maken. De commissie is van mening dat de toetsing van het eindniveau op adequate wijze en voldoende geïntegreerd zal plaatsvinden. Wel vraagt ze blijvend te waken of de manier waarop de GIP wordt geconcipieerd en de wijze waarop de jury oordeelt, in lijn is met de mogelijkheden van de doelgroep en voldoende op het graduaatsniveau plaatsvindt.

Samenvattend identificeerde de commissie zowel positieve als duidelijke verbeterpunten, waarvan de opleiding snel werk dient te maken. Ze heeft er echter vertrouwen in dat de opleiding er, in het kader van de leergemeenschappen, binnen de voorgestelde timing in zal slagen deze verbeterpunten kwaliteitsvol te realiseren. Ze baseert dit vertrouwen op de vaststelling dat de opleiding wordt aangestuurd door een hecht en gedreven team, dat de expertise van het CVO en de hogeschool combineert en dat tijdens het toelichtend gesprek blijk gaf van voeling met de doelgroep en het graduaatsniveau. Ze ontwaarde tijdens de gesprekken voldoende reflectief vermogen om de opleiding op het juiste niveau te kunnen invullen. Door de inkanteling in de hogeschool krijgt het lectorenteam bovendien ondersteuning van de centrale diensten om de onderwijsleeromgeving, die reeds in grote mate kwaliteitsvol is ingevuld, verder op punt te stellen.

De commissie die de aanvraag van het samenwerkingsverband HBO5 Limburg voor de opleiding graduaat in het Maatschappelijk werk heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de nieuwe opleiding, formuleert de commissie de volgende aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het huidige oordeel over de potentiële kwaliteit van de opleiding.

De commissie beveelt de opleiding aan:

- het beoogde profiel en niveau van de opleiding blijvend te monitoren;
- snel werk te maken van de geplande toetscommissie, met het oog op de monitoring van de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing;
- het geplande professionaliseringstraject voor mentoren en lectoren te intensiveren en zo snel mogelijk van start te laten gaan;
- snel werk te maken van het finaliseren van de leermiddelen op graduaatsniveau;
- snel werk te maken van het finaliseren van de procedures en instrumenten voor het werkplekleren.

De commissie beveelt de opleiding en de hogeschool aan:

- duidelijkheid te verschaffen over de rol en doelstelling van de diverse raden en participatieorganen;
- blijvende aandacht te hebben voor de specificiteit van de graduaatsopleidingen bij het uitrollen van een kwaliteitszorgsysteem.

Den Haag, 25 april 2019

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding
graduaat in het maatschappelijk werk van het samenwerkingsverband HBO5 Limburg,

Johan Veeckman
(voorzitter)

Jetje De Groof
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

De commissie stelde in het informatiedossier vast dat de opleiding, conform het graduaatsniveau (niveau 5 van de VKS), streeft naar het afleveren van beginnende beroepsbeoefenaars die doorgedreven operationeel vakmanschap leveren en dat binnen hun specifieke domein kunnen linken aan tactische doeleinden. De gegradueerde heeft kennis van onderliggende domeinspecifieke theorieën, maar weet vooral de hieraan gelinkte methodieken vlot en flexibel toe te passen. Voor de specifieke invulling van het beoogde eindniveau voor de graduaatsopleiding maatschappelijk werk baseerde de opleiding zich op het Beroepskwalificatiekader voor maatschappelijk werker (BK) enerzijds en de DLR anderzijds. Het BK ziet de gegradueerde maatschappelijk werk als een brugfiguur tussen de cliënt, zijn omgeving en de samenleving. In lijn met dit profiel ligt de focus van de opleiding op de verwerving van de basiscompetenties van de maatschappelijk werker, waardoor de gegradueerde erin slaagt om laagdrempelig en nabij te werken met kwetsbare groepen.

Tijdens de gesprekken werd verduidelijkt dat de opleiding binnen deze kaders eigen accenten voorziet, enerzijds in de vorm van vier competentieclusters die de opleiding nodig acht om af te studeren als gegradueerde in het maatschappelijk werk: 'Contacten leggen en oriënteren', 'Sociaal-agogisch handelen', 'Professioneel werken en ontwikkelen' en 'Grondhouding'. Anderzijds werden vijf leerlijnen geformuleerd, die het curriculum mee vorm geven: 'Sociaal en rechtvaardig leven'; 'Laagdrempelig en nabij werken'; 'Generalistisch werken'; 'Verbindend werken'; en 'Generieke competenties'. University Colleges Leuven-Limburg (UCLL) stelt bovendien drie punten voorop, waarop alle graduaatsopleidingen focussen. Deze geven verdere invulling aan het specifieke profiel van de opleiding. Het betreft de aandacht voor 'soft skills', de gerichtheid op verschillende doelgroepen en het inzetten op werkplekleren op een reële werkplek. De commissie stelde vast dat het opleidingsprofiel adequaat werd vertaald in Opleidings specifieke Leerresultaten (OLR).

De commissie peilde tijdens het toelichtend gesprek naar de manier waarop de aandacht voor 'soft skills' specifiek in de graduaatsopleiding maatschappelijk werk wordt vertaald. Ze vernam dat vaardigheden en attitudes als empathisch vermogen, een goede basishouding, luisteren, contact kunnen leggen, het onbevooroordeeld een situatie kunnen benaderen en oprechtheid centraal staan. Op vraag van het werkveld ligt er in de nieuwe opleiding bovendien meer nadruk op communiceren op een professioneel niveau. Ook krijgt interculturele communicatie een duidelijkere plaats.

Het informatiedossier gaat in op de manier waarop UCLL erover waakt dat de nieuwe graduaatsopleidingen op niveau 5 worden ingevuld en vormgegeven. Door de graduaatsopleidingen naast de aanverwante bacheloropleidingen onder te brengen in programma's, wil de hogeschool maximaal inzetten op de kruisbestuiving tussen de twee onderwijsniveaus. Tegelijkertijd wordt er op deze manier over gewaakt dat de graduaatsopleidingen een eigen profiel en identiteit krijgen. Gevraagd naar het verschil in functies waarin afgestudeerden van beide niveaus terecht komen, werd aan de commissie uitgelegd dat gegradueerden maatschappelijk werk veelal jobs uitoefenen waarin ze veel en rechtstreeks contact hebben met de doelgroep en worden ingezet als laagdrempelige praktijkwerkers. Professionele bachelors werken meer op metaniveau in leidinggevende en/of beleidsfuncties.

De opleiding erkende dat de afgestudeerden van de huidige HBO5-opleiding in realiteit beroepsmatig vaak in dezelfde functies instromen als professionele bachelors. Dit is een gevolg van het huidige niveau van de opleiding, dat wellicht tussen het graduaats- en het professionele bachelorniveau te situeren is. Dit inzicht heeft ertoe geleid dat voor de nieuwe graduaatsopleiding sterk is ingezet op het scherpstellen van het profiel en niveau. Met het BK als uitgangspunt werden enerzijds een aantal meer verbredende opleidingsonderdelen naar de professionele bacheloropleiding verplaatst. Anderzijds heeft de reflectie over de eigen kracht geleid tot het hierboven beschreven profiel, dat de basiscompetenties en 'soft skills', die ervoor zorgen dat gegradueerden nabij kunnen werken, centraal stelt. De opleiding voegde toe dat ze het als haar taak ziet, haar werkveldpartners grondig te informeren over de specificiteit van het graduaatsniveau.

In het informatiedossier gaat de opleiding in op de uitgebreide consultatie van stakeholders die plaatsvond met het oog op de ontwikkeling van de opleiding. De commissie stelde echter vast dat de lijst met bijgevoegde werkveldcontacten beperkt is, zeker ook gezien het brede spectrum aan sectoren waar afgestudeerden potentieel in terecht kunnen komen. De opleiding stelde dat de lijst een selectie van werkveldpartners betreft. In het kader van het werkplekieren in de huidige opleiding is er echter sinds jaren intens contact met een veel breder pallet aan sectoren en werkplekken. Het betreft onder meer sociale diensten van ziekenhuizen en woonzorgcentra; organisaties die zich bezighouden met samenlevingsopbouw, toeleiding naar de arbeidsmarkt, leerlingenbegeleiding of buurtwerking; en diensten voor personen met een handicap. De commissie vernam dat het overleg met het werkveld vanaf april 2019 een formeler kader zal krijgen in de vorm van de leergemeenschappen. Hierin zijn naast het werkveld ook de opleidingsverantwoordelijke, de inhoudelijke coördinator van de opleiding, studenten en lectoren vertegenwoordigd. De hogeschool werkt zowel met opleidingsspecifieke, als thematische leergemeenschappen, die overkoepelende thema's bespreken. De bedoeling is dat deze leergemeenschappen in de toekomst een structureel karakter krijgen. De opleiding stelde dat haar huidige netwerk haar reeds in staat stelt op informele wijze de vinger aan de pols te houden. De leergemeenschappen zullen zorgen voor een formeel kader, waarbij vanuit de hogeschool ook de nodige ondersteuning wordt voorzien, wat de opleiding verwelkomt.

De commissie stelde in het informatiedossier vast dat de opleiding ook een nationale en internationale benchmark uitvoerde met het oog op het scherpstellen van het niveau. Enerzijds werden de DLR binnen de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) reeds met nationale en internationale stakeholders afgestemd. Anderzijds gebruikte de opleiding het document 'niveau 5, associate degrees' van het overlegplatform 'Associate degrees' van de Vereniging van Hogescholen Nederland (2018) als vergelijkingspunt. Bovendien beschrijft het informatiedossier verschillende recente bronnen over het werkveld van het maatschappelijk werk, die in beschouwing werden genomen voor de invulling van de opleiding.

Overwegingen

De commissie komt tot de conclusie dat de graduaatsopleiding maatschappelijk werk van UC Limburg, wat betreft niveau en oriëntatie, beantwoordt aan niveau 5 van de VKS. De uitgebreide afstemming van het profiel met relevante stakeholders en referentiekaders uit binnen- en buitenland, heeft geleid tot de formulering van een helder en toekomstgericht afstudeerprofiel. Hierbij vindt de commissie de nadruk op de 'soft skills' en attitudes, die specifiek voor maatschappelijk werkers op graduaatsniveau belangrijk zijn, sterk. Wel vraagt ze de opleiding om het onderscheid tussen de domeinen 'maatschappelijk werk' en 'sociaal-cultureel werk' in profiel en curriculum te bewaken, met name ook op het vlak van de keuze van werkveldpartners en stageplekken.

De commissie is van mening dat de hogeschool en de opleiding een duidelijke visie hebben op de eigenheid van niveau 5 in vergelijking met niveau 6. Dit neemt niet weg dat de commissie de opleiding aanraadt het beoogde profiel en niveau blijvend te monitoren.

De structurele afstemming met de professionele bacheloropleiding maatschappelijk werk en de ondersteuning vanuit de hogeschool, vormt voor de commissie een waarborg dat dit op adequate wijze zal gebeuren. De commissie vindt bovendien dat de communicatie met het werkveld verder geïntensiveerd mag worden, zodat ook werkveldpartners verder op de hoogte gesteld worden van de verschuivingen van de nieuwe opleiding ten aanzien van de huidige HBO5-opleiding.

De commissie ondersteunt het voornemen van de opleiding en de hogeschool om het overleg met stakeholders structureel vorm te geven in leergemeenschappen. Wel raadt ze de opleiding en hogeschool aan duidelijkheid te verschaffen over de doelstelling van de diverse raden en participatieorganen, omdat anders het gevaar bestaat dat voor de betrokkenen het overzicht verloren gaat.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Curriculum

De commissie nam kennis van het schematisch overzicht van het curriculum, dat uit 120 studiepunten (SP) bestaat. Het wordt aangeboden in een standaardtraject in dagonderwijs, gespreid over twee academiejaren en vier semesters, elk met een omvang van 30 studiepunten. Studenten kunnen met de opleiding starten in september of in februari. Het curriculum bestaat uit vijf inhoudelijke leerlijnen (zie standaard 1), die worden aangevuld met twee praktijkleerlijnen, namelijk 'Werkplekleren in realistische arbeidssituatie' en 'Werkplekleren in reële arbeidssituatie'. In het totaal bestaat de helft van de opleiding uit werkplekleren (60 SP), terwijl de andere helft wordt ingevuld met meer 'abstracte' opleidingsonderdelen. Ongeveer één derde (42 SP) is werkplekleren op een reële werkplek. Om een geleidelijke opbouw van het curriculum te verzekeren, komt elk competentiecluster in elk semester voor, op enkele uitzonderingen na. Ook is elke leerlijn in elk semester vertegenwoordigd. De commissie nam kennis van de ECTS-fiches en stelde vast dat deze al voldoende zijn uitgewerkt.

Het informatiedossier beschrijft hoe met name in de twee praktijkleerlijnen sterk wordt ingezet op de ontwikkeling van de beoogde competenties (zie standaard 1). In de leerlijn 'Werkplekleren in realistische situaties' worden de studenten via specifieke opleidingsonderdelen voorbereid op het optimale verloop van competentiegericht leren. Ook wordt elk semester gewerkt aan de integratie van het geleerde in de vorm van een GIP. In de GIP voeren de studenten een opdracht uit waarin ze zich inhoudelijk elk semester op een andere leerlijn richten. Ze integreren bovendien de opleidingsonderdelen die in dat semester aan bod kwamen. Conform het graduaatsniveau betreft het concrete opdrachten, waarin de studenten onder begeleiding stapsgewijs aan de slag gaan. De laatste GIP wordt volledig geïntegreerd in het werkplekleren van het laatste semester.

De aanzienlijke ruimte in het curriculum voor projecten, werkplekleren en casussen gaf bij de commissie aanleiding tot de vraag of er voldoende ruimte is voor het overdragen van de noodzakelijke vakinhoudelijke kennis. De opleiding stipte aan dat het ontwikkelteam zich in de voorbije periode heeft gebogen over de vraag welke basiskaders in de opleiding dienen te worden aangeboden. Het uitgangspunt is dat de student een helikopterzicht moet behouden en de kern meekrijgt van de vakinhoudelijke componenten. Dit heeft geleid tot de beslissing om een aantal meer abstracte en verbredende opleidingsonderdelen door te schuiven naar het niveau van de professionele bacheloropleiding (zie ook standaard 1).

Gevraagd naar de interactie tussen opleiding en werkplek in het verwerven van vakinhoudelijke kennis, stelde de opleiding dat de kaders weliswaar in de opleiding zullen worden aangeboden, maar dat verdere uitdieping en toepassing van deze kaders zal plaatsvinden tijdens het werkplekleren op een reële werkplek. Het onderwijsconcept van Opdrachtgestuurd Onderwijs (OGO, zie hieronder 'Onderwijsconcept, onderwijsvormen en leermiddelen') zorgt ervoor dat de studenten reeds in de hogeschool getraind worden in de vaardigheid om de aangeboden basiskaders toe te passen in verschillende situaties en met verschillende doelgroepen.

Werkplekleren

Elk semester gaat de student werkplekleren in een reële arbeidssituatie in het kader van het opleidingsonderdeel 'Integratie op de werkplek'. Tijdens de gesprekken stipte de opleiding aan dat er in het nieuwe curriculum bewust voor gekozen is om al in het eerste semester met werkplekleren op een reële werkplek te starten, zodat de student zich snel kan oriënteren op het beroep van de gegradueerde maatschappelijk werk. Belangrijk is bovendien dat opleiding en student zo snel mogelijk een inschatting kunnen maken over het potentieel van de student om opgeleid te worden tot basiswerker en dat waar nodig bijgestuurd kan worden. Bij het werkplekleren krijgt de student leiding en coaching van een mentor op de werkplek enerzijds en een supervisor vanuit de opleiding anderzijds. Studenten komen tijdens het werkplekleren op regelmatige tijdstippen terug naar de campus om deel te nemen aan intervisiegroepen, zodat ze optimaal leren van mekaar.

De commissie ging uitgebreid in gesprek over de stand van zaken van de voorbereiding van het werkplekleren. Ze vernam dat werkplekleren al geruime tijd deel is van de huidige HBO5-opleiding en dat daarom een beroep gedaan kan worden op een bestaand netwerk van werkplekken en reeds uitgewerkte procedures en instrumenten. De bestaande werkplekken werden in de huidige opleiding al op hun kwaliteit gescreend op basis van een aantal vastgestelde kwaliteitscriteria. Voor de concrete invulling van het werkplekleren beschikt de opleiding over een uitgebreide leidraad. Deze bevat ook een overzicht van de competenties die de student in elke fase van het werkplekleren moet kunnen ontwikkelen en de gedragsindicatoren op basis waarvan geëvalueerd dient te worden (zie ook standaard 3).

De opleiding erkende het belang van de persoon van de werkplekmentor. Gevraagd naar de mate van voorbereiding van deze mentoren op het nieuwe onderwijsconcept en het werkplekleren, stelde de opleiding in de afgelopen periode een uitgebreid communicatietraject te hebben doorlopen om de werkplekken en mentoren op de hoogte te stellen van de nieuwe status van de opleiding en de nieuwe inhoud van het werkplekleren die hiermee gepaard gaat. Ze gaf aan dat geen apart professionaliseringstraject wordt voorzien, aangezien de mentoren ervaring hebben met de begeleiding van werkplekleren.

In de eerstvolgende maanden zal in het kader van de leergemeenschappen (zie ook standaard 1) het werkplekleren verder op punt gesteld worden. Gevraagd naar de haalbaarheid van de planning met het oog op de start van de opleiding in 2019-2020 stelde de opleiding dat ze vertrekt van een bestaand netwerk en reeds beproefde praktijken en instrumenten. Deze dienen nu in een volgende ontwikkelronde verder verfijnd te worden. De opleiding stipte aan dat bij deze verdere uitwerking enerzijds een beroep gedaan kan worden op de expertise uit het CVO, en anderzijds op de ondersteuning uit de hogeschool.

Onderwijsconcept, onderwijsvormen en leermiddelen

Het informatiedossier beschrijft hoe UC Limburg in de nieuwe graduaatsopleiding de sterke traditie van het CVO op het vlak van praktijkgericht onderwijs in kleine groepen, wil voortzetten. In de graduaatsopleiding wordt zo veel mogelijk van authentieke situaties vertrokken, wat betekent dat er ook in de meer abstracte opleidingsonderdelen naar gestreefd wordt om zo realistisch mogelijke arbeidssituaties te creëren, vb. door te werken met simulatiecliënten.

Qua didactische aanpak inspireerde UCLL zich op het OGO. Dit is een vorm van begeleide zelfstudie, waarbij de lector coach wordt van het leerproces. Nieuw is bovendien dat in de opleiding gewerkt zal worden met een portfolio, met het oog op het in kaart brengen en opvolgen van de ontwikkeling van de 'soft skills' (zie ook standaard 3).

De commissie ging met de opleiding in gesprek over de manier waarop de didactische omslag naar OGO concreet zal gebeuren. Uitgelegd werd dat het niet de ambitie is om elk opleidingsonderdeel in deze vorm aan te bieden. In een eerste fase zal daarom een selectie gemaakt worden van de opleidingsonderdelen die hiertoe het meest geschikt zijn. Op basis van feedback van cursisten van de huidige HBO5-opleiding werd ervoor geopteerd om de begeleide zelfstudie in groep, eerder dan individueel, op te zetten. Studenten zullen hierbij bovendien de nodige begeleiding krijgen. De opleiding gaf aan dat een belangrijk aandeel van de opleidingsonderdelen van de huidige opleiding reeds inzet op begeleide zelfstudie. In de nieuwe opleiding zal dit echter systematischer ingang vinden, waarbij er ondersteuning vanuit de hogeschool is voorzien. Het vormingstraject rond OGO zal van start gaan in 2019-2020 en de formele uitrol van OGO is voorzien voor 2020-2021.

Het informatiedossier geeft aan dat op basis van de nieuwe ECTS-fiches een analyse werd gemaakt van de gebruikte werkvormen. De conclusie is dat er een grote variëteit aanwezig is. Er werd ook een checklist ontwikkeld voor studeerbaar studiemateriaal, die elementen als lay-out, inhoud en taalgebruik omvat. In de leergemeenschappen zullen de werkvormen en het studiemateriaal voor ieder opleidingsonderdeel verder op punt gesteld worden. De commissie vernam dat praktijkgerichtheid, authenticiteit en studeerbaarheid hierbij centraal staan.

In-, door- en uitstroombegeleiding

De hogeschool ziet studie- en studentenbegeleiding als één geheel en biedt in dit perspectief begeleiding aan. Het begeleidingscontinuüm is geïnspireerd op het zorgcontinuüm zoals dat ook door het basis- en secundair onderwijs en de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) wordt gebruikt. De basis ervoor wordt gevormd door optimale leer-, werk- en samenleefcondities voor alle studenten.

De commissie stelde in het informatiedossier vast dat de opleiding een doelgroepenbeleid wenst te voeren, waarbij ze zich richt op generatiestudenten, heroriënteerders uit het hoger onderwijs, werkenden en werkzoekenden. De opleiding wil sterk inzetten op de grondige informatie over het graduaats- en bachelorniveau aan potentiële generatiestudenten, waarbij het de bedoeling is elke student zo snel mogelijk op de juiste plaats te krijgen. Naast generatiestudenten wordt ook gemikt op een instroom vanuit het tweedekansonderwijs, van waaruit doorstromen naar een graduaatsopleiding mogelijk is.

Het viel de commissie op dat de opleiding enkel in dagonderwijs en in twee opleidingsfasen van 60 SP zal worden aangeboden, niettegenstaande het doelgroepenbeleid dat ze wenst te voeren. Dit ontlokte de vraag of deze werkwijze voldoende faciliterend is voor werkstudenten. De opleiding lichtte toe dat de huidige HBO5-opleiding ook louter in dagonderwijs wordt voorzien. Er werden echter initiatieven genomen die toelaten om maatwerk te verrichten met het oog op de combinatie van werken en studeren. Zo wordt in de nieuwe opleiding in vele gevallen gewerkt met opleidingsonderdelen van 3 SP. Sinds het indienen van het dossier werd bovendien ook een traject van 3 x 40 SP uitgewerkt, om het programma haalbaarder te maken voor geïnteresseerde werkstudenten. Bij de vraag of de aanwezigheidsvereiste van 20% voor sommige opleidingsonderdelen geen bijkomende barrière vormt, werd uitgelegd dat dit voor communicatie- en vaardigheidstrainingen strikt dient te worden nageleefd, terwijl bij andere opleidingsonderdelen hier soepeler mee kan worden omgegaan.

De commissie stelde vast dat momenteel reeds beperkt gebruik gemaakt wordt van afstandslernen, en dat het de bedoeling is 'blended learning' meer ingang te doen vinden in de opleiding, waarbij ook gebruik gemaakt zal worden van de expertise van de hogeschool.

De commissie ging na hoe de opleiding zal omgaan met de diverse instroom. Uitgelegd werd dat bij het intakegesprek reeds wordt ingegaan op sterktes, talenten, maar ook op extra noden van studenten. Op het vlak van het remediëren van taalachterstand wees de opleiding erop dat er in de nieuwe opleiding voor is geopteerd om taal expliciet deel te laten uitmaken van het curriculum. Daarnaast wordt ook vanuit de hogeschool in het kader van de studie- en studentenbegeleiding taalbegeleiding voorzien. De opleiding lichtte toe dat met de taalcoaches van de professionele bacheloropleiding momenteel bekeken wordt hoe een aanbod op maat van de graduaatsstudenten kan worden uitgewerkt.

De commissie vernam dat, conform de afspraken binnen de VLHORA, een aansluitingstraject van 90 studiepunten wordt uitgewerkt voor studenten die na diplomering een professionele bachelor willen behalen. Hierdoor wordt het huidige traject, dat 62 SP telt, aanzienlijk uitgebreid. De begeleiding van de studenten richting de arbeidsmarkt gebeurt door de aandacht voor de 'soft skills' en de veelvuldige contacten met het werkveld tijdens de opleiding.

Personeel

De opleiding streeft naar een lectorenteam dat zowel inhoudelijk als didactisch vernieuwend handelt. Lectoren hebben bij voorkeur ook praktijkervaring en zijn zowel inhoudelijk expert als coach van de studenten. De commissie nam kennis van de overzichtstabel van het personeel van de huidige opleiding maatschappelijk werk en vernam tijdens het toelichtend gesprek dat zoveel mogelijk met dit team zal worden verder gewerkt. De commissie vernam dat de voorbereidende gesprekken met het oog op de personeelsformatie intussen zijn afgerond, zodat er een zicht is op wie zal instappen in de nieuwe opleiding.

De commissie observeerde tijdens de gesprekken dat de opleiding beschikt over een gedreven team, dat optimaal gebruik maakt van de gecombineerde expertise uit het CVO enerzijds en de hogeschool anderzijds. Ze ging in gesprek over de vraag hoe het lectorenteam wordt voorbereid op de nieuwe opleiding, waarin met een nieuw didactisch concept wordt gewerkt en onderwijs verzorgd gaat worden aan een relatief nieuw doelpubliek, de generatiestudent. De commissie vernam dat lectoren worden aangespoord zich individueel bij te scholen. Daarnaast worden door de hogeschool ook initiatieven genomen rond collectieve navorming, bv. rond OGO (zie ook hierboven), studeerbaar studiemateriaal en 'blended learning'. Voor nieuwe en beginnende lectoren is er een aangepast aanvangsbeleid van de UCLL.

De opleiding legde uit dat met het nascholingstraject rond OGO pas in 2019-2020 van start gegaan wordt, omdat pas dan het nieuwe lectorenkorps officieel aangesteld is. Dit neemt niet weg dat in de voorbereidende gesprekken en vergaderingen met de lectoren van de nieuwe opleiding, op deze thema's wordt ingegaan.

Infrastructuur en financiële voorzieningen

De opleiding zal tijdelijk gehuisvest worden op Campus Hemelrijk van UC Limburg. Bedoeling is om alle UC Limburg-opleidingen binnen het programma Welzijn uiteindelijk op één enkele campus te huisvesten. In het gebouw zijn al de nodige didactische voorzieningen getroffen en is een passende ICT-infrastructuur aanwezig. De studenten zullen terecht kunnen in de mediatheek en de studielandschappen en restaurants van Campus Diepenbeek en Campus Oude Luikerbaan.

Als inkomsten kan de hogeschool rekenen op de overdracht van de middelen van het Volwassenenonderwijs naar de hogescholen die de organisatie van de graduaatsopleidingen overnemen vanaf 01.09.2019. Op het vlak van investeringen meldt de opleiding dat de studentenaantallen voor het graduaat in het maatschappelijk werk geschat worden op 150 studenten. Met deze instroom beschikt de hogeschool over voldoende middelen om de beperkte bijkomende werkingskosten en personeelsinzet te financieren. Indien nodig kan tijdelijk geput worden uit de opgebouwde reserves van de hogeschool.

Overwegingen

De commissie komt tot de conclusie dat de opleiding voldoende garanties heeft ingebouwd om een coherent programma te realiseren dat de studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te bereiken. Het curriculum is opgehangen aan zeven leerlijnen, die zorgen voor een graduele opbouw van het programma rond een aantal kernthema's. De commissie waardeert dat veel ruimte voorzien wordt voor praktijkgericht leren. Ze vindt het sterk dat wordt ingezet op competentieontwikkeling in een kleinschalige, interactieve en geïntegreerde onderwijspraktijk, waarin werkpleklers in reële en realistische contexten de rode draad vormt. Wel beveelt ze aan leervormen en curriculum zo flexibel mogelijk op te zetten, zodat optimaal kan ingezet worden op het aantrekken van werkstudenten. De commissie stipt aan dat er binnen de hogeschool verschillende goede praktijken zijn waarop de opleiding zich kan baseren. Ook bij het opstellen van het Onderwijs- en Examenreglement dient erover gewaakt te worden dat geen regels worden opgenomen die voor deze waardevolle doelgroep extra hindernissen opwerpen.

De kwaliteit en kwantiteit van de lectoren vindt de commissie voldoende. Ze waardeert dat een belangrijk deel van de lectoren deeltijds in het werkveld actief blijft. Dat de meeste lectoren uit het CVO de overstap zullen maken naar de nieuwe graduaatsopleiding, betekent dat de expertise op het vlak van de doelgroep en het onderwijsniveau niet verloren gaat. De commissie stelde voorts vast dat de voorzieningen aan de maat zijn. Op het vlak van in-, door- en uitstroombegleidingen waarborgt de gecombineerde expertise van het CVO en de hogeschool, waarop in de nieuwe opleiding een beroep gedaan zal worden, een kwaliteitsvolle aanpak. De commissie apprecieert dat het aanvullende traject, om na de graduaatsopleiding een professionele bachelor maatschappelijk werk te behalen, conform de afspraken binnen de VLHORA, op 90 SP werd gebracht.

De commissie stelde vast dat de opleiding voor de implementatie van het werkpleklers gebruik kan maken van een bestaand netwerk van werkplekken en van procedures en instrumenten die een kwaliteitsvolle begeleiding van het werkpleklers garanderen. Voor de werkvormen en leermiddelen kan de opleiding een beroep doen op haar ervaring met de doelgroep en het HBO5-niveau. Desalniettemin moet de opleiding nog een aanzienlijk ontwikkeltraject doorlopen, zodat deze bestaande processen, procedures, werkvormen en leermiddelen, volledig in lijn zouden zijn met profiel, inhoud en niveau van de nieuwe opleiding. Hierbij dient er rekening mee gehouden te worden dat in de nieuwe opleiding nog meer dan voordien een diverse instroom van generatiestudenten te verwachten is. Extra aandacht moet uitgaan naar het uitwerken van een praktijkgerichte opleiding op het juiste (graduaats)niveau. Hierbij dient snel werk gemaakt te worden van een professionaliseringstraject voor en ondersteuning aan de lectoren met het oog op het uitwerken van hun opleidingsonderdelen. Indien dit niet tijdig gebeurt, bestaat er volgens de commissie een reëel risico dat de opleiding op een te hoog niveau wordt ingevuld en vormgegeven (de zogenaamde 'bachelor light'). De commissie raadt bovendien aan het werkveld grondig te informeren over de verschillen tussen de graduaatsopleiding en de professionele bacheloropleiding opdat het werkpleklers op graduaatsniveau zou ingevuld worden. Hierbij dient men ook werk te maken van verdere professionalisering van de mentoren op de werkplek, om ook hen in het nieuwe opleidingsconcept mee te nemen.

De commissie heeft er echter vertrouwen in dat de opleiding er, in het kader van de leergemeenschappen, binnen de voorgestelde timing in zal slagen deze verbeterpunten kwaliteitsvol te realiseren. Ze baseert dit vertrouwen op de vaststelling dat de opleiding wordt aangestuurd door een hecht en gedreven team, dat de expertise van het CVO en de hogeschool combineert en dat tijdens het toelichtend gesprek blijk gaf van voeling met de doelgroep en het graduaatsniveau. Ze ontwaarde tijdens de gesprekken voldoende reflectief vermogen om de opleiding op het juiste niveau te kunnen invullen. Door de inkanteling in de hogeschool krijgt het lectorenteam bovendien ondersteuning van de centrale diensten om de onderwijsleeromgeving, die reeds in grote mate kwaliteitsvol is ingevuld, verder op punt te stellen. Het teamwerk tussen het CVO en de hogeschool dat de commissie observeerde, sterkt verder het vertrouwen.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

De commissie nam kennis van de toetsmatrix, die in het informatiedossier werd opgenomen. Ze stelde vast dat in de ECTS-fiches de OLR van de opleiding vertaald zijn in toetsbare leerdoelen per opleidingsonderdeel. Het informatiedossier beschrijft hoe de opleiding streeft naar de inzet van een brede mix van toetsvormen. De commissie stelde in de ECTS-fiches vast dat mondelinge en schriftelijke kennistoetsen, groepswerken, verslagen, het portfolio, self- en peerassessments en overall-toetsen van leerresultaten aan bod komen. Conform de noden van de doelgroep wordt gewerkt met permanente evaluatie. Zowel kennis als vaardigheden en attitudes worden waar mogelijk in een authentieke context geëvalueerd zodat de evaluatie zoveel mogelijk praktijkgericht gebeurt. Dit betekent bijvoorbeeld dat voor sommige examens simulatie-cliënten worden ingezet. Bovendien speelt reflectie een belangrijke rol in de opleiding. In de laatste opleidingsfase moet de student in staat zijn om zelfgestuurd te reflecteren over het eigen functioneren, zodat hij zelf werkzorgen en de eigen professionele ontwikkeling kan bespreken. Hiertoe wordt het portfolio als instrument gebruikt.

Tijdens het toelichtend gesprek ging de commissie in op de manier waarop de opleiding de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing zal waarborgen. Uitgelegd werd dat hiervoor een beroep gedaan wordt op de uitgebreide ervaring in het lectorenteam. Tegelijkertijd was de opleiding open over het feit dat de kwaliteit van de toetsing in de komende jaren goed gemonitord zal moeten worden. De commissie vernam dat met dit doel voor ogen conform het UCLL-toetsbeleid nog een toetscommissie zal worden opgericht.

De commissie stelde vast dat de toetsing binnen het werkplekleren door de opleiding en de werkveldpartner samen zal gebeuren. Ook het portfolio zal hierin een duidelijke plaats krijgen. De commissie vernam dat de opleiding reeds beschikt over een uitgewerkt evaluatie-instrument, met gedragsindicatoren die per semester uiting geven aan de opbouw in competenties. In de aftoetsing van het instrument met het werkveld, kreeg de opleiding echter de feedback dat het instrument nog te complex en te administratief veeleisend is. Tegen die achtergrond zal het in de schoot van de leergemeenschap verder op punt gesteld worden. Ook de verdere uitwerking van het portfolio zal hierin worden meegenomen. Gevraagd naar de timing, vernam de commissie dat het de bedoeling is om met het herwerkte concept eind april 2019 te landen, om het vervolgens opnieuw met de verschillende partijen af te toetsen.

De commissie ging dieper in op de manier waarop het eindniveau van de studenten wordt vastgesteld. Ze vernam dat dit gebeurt in het opleidingsonderdeel 'Integratie op de werkplek' in het vierde semester, waarin ook de vierde GIP wordt uitgevoerd. In dat opleidingsonderdeel draait de student mee op het niveau van beginnend beroepsbeoefenaar en bewijst hij of zij de verworven competenties al dan niet te kunnen toepassen op de werkvloer. De opleiding legde aan de commissie uit dat de opzet van de vierde GIP is om alle verworven kennis en vaardigheden te integreren en te linken aan de praktijkervaring. De GIP wordt hierbij niet als een eindwerk geconcipeerd. Eerder is het een eindproject waarin gekeken wordt naar welke noden op de werkplek leven en hoe de student iets kan aanreiken dat een meerwaarde biedt. De evaluatie van het opleidingsonderdeel gebeurt door de opleiding en de werkplek samen. Voor het onderdeel GIP gebeurt de beoordeling door een jury, waarin ook het werkveld vertegenwoordigd wordt.

Overwegingen

De commissie komt tot de conclusie dat de opleiding beschikt over een systeem van toetsing en beoordeling dat haar in staat stelt de beoogde leerresultaten in de toekomst op een betrouwbare, valide en transparante manier te toetsen. Ze waardeert dat in de opleiding een grote diversiteit aan evaluatievormen wordt voorzien, die afgestemd zijn op de diverse onderwijs- en leervormen. De evaluatiematrix maakte voor de commissie inzichtelijk dat alle beoogde leerdoelen van de opleiding geëvalueerd worden. De commissie vindt dat de praktijkgerichte inslag van de toetsing, de betrokkenheid van het werkveld en de integratieve toetsing, die elk semester plaatsvindt in het kader van het opleidingsonderdeel GIP, sterk. Het is bovendien positief dat er een continue feedback is op de sterke en verbeterpunten van de student en dat deze permanente evaluatie in de toekomst via een portfolio zal verlopen. De commissie beveelt aan snel werk te maken van het oprichten van de geplande toetscommissie, zodat deze mee kan waken over de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing.

De commissie is van mening dat ook de evaluatie van het werkplekleren adequaat is uitgewerkt. Er is weliswaar nog een ontwikkeltraject te doorlopen in de leergemeenschappen om het beoordelingsinstrument en het portfolio verder op punt te stellen, maar de commissie stelde vast dat er een duidelijk tijdspad voorzien is. Ook werd al een instrument met gedragsindicatoren ontwikkeld, dat de opleiding in staat stelt een objectieve beoordeling mogelijk te maken. Dit sterkt de commissie in het vertrouwen dat de opleiding in staat zal zijn dit tijdig op punt te stellen. Wel vraagt de commissie bijkomende aandacht te hebben voor de training van de werkplekmentoren (zie ook standaard 2), zeker ook met het oog op hun belangrijke rol in de evaluatie van het werkplekleren.

De commissie is van mening dat de toetsing van het eindniveau op adequate wijze en voldoende geïntegreerd plaatsvindt. Wel vraagt ze blijvend te waken of de manier waarop de GIP wordt geconcipeerd en de wijze waarop de jury oordeelt, in lijn is met de mogelijkheden van de doelgroep en voldoende op het graduaatsniveau plaatsvindt. De commissie is van mening dat de leergemeenschappen, Permanente Opleidingscommissie (POC) en toetscommissie hierin een belangrijke rol te spelen zullen hebben.

Oordeel: voldoende

2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg

De opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg is gericht op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Bevindingen

Het informatiedossier beschrijft dat de graduaatsopleidingen na hun inkanteling geleidelijk meegenomen zullen worden in de kwaliteitszorgprocessen die aan UCLL zijn uitgerold. Deze wordt voor de bacheloropleidingen momenteel ingevuld door een systematiek van trapsgewijze kwaliteitsbewaking waarbij de PDCA-cyclus en de IMRW-cirkel als uitgangspunten worden gehanteerd. Alle opleidingen dienen een beleidsplan op te stellen, en maken vervolgens op basis van dit plan, een balans op over wat goed loopt en wat beter kan. Minstens éénmaal per jaar wordt binnen de opleiding een stand van zaken opgemaakt, waarbij externen worden betrokken om de blik te verruimen. Tweejaarlijks is er een managementgesprek over de opleiding door de verantwoordelijke van de opleiding en de leidinggevende(n) van UCLL. Het managementgesprek resulteert in duidelijke afspraken en een eventuele bijsturing van het beleidsplan. Daarbovenop wordt ook een thematische kwaliteitsbewaking uitgevoerd als hoeksteen van de kwaliteitszorg aan UCLL. Dit betekent dat het directieteam tweejaarlijks een thema selecteert in het verlengde van de missie, waarvan de opleiding opnieuw een stand van zaken dient op te maken. De commissie vernam dat ook voor elke graduaatsopleiding een POC zal worden opgericht, die divers is samengesteld, en die zal waken over de kwaliteit van het aangeboden onderwijs en de opvolging van de PDCA-cyclus.

De commissie stelde in het informatiedossier vast dat de Commissie Hoger Onderwijs het in het CVO aanwezige systeem voor kwaliteitszorg reeds als goed doordacht en uitgewerkt evalueerde. Ook wordt gesteld dat in de voorbereiding van de integratie van de graduaatsopleiding bleek dat de kwaliteitszorgsystemen van het CVO en de hogeschool reeds in grote mate een gemeenschappelijke aanpak kennen. De lectoren lichtten toe hoe integrale kwaliteitszorg reeds geruime tijd deel uitmaakt van hun opdracht en dat er bijgevolg reeds een duidelijke kwaliteitszorg aanwezig is. Ze stelden uit te kijken naar de inkanteling in het UCLL-systeem en gebruik te kunnen maken van de tools en ondersteuning die met deze inkanteling gepaard gaan. Nieuw voor de CVO-opleiding is het opstellen van een jaarlijks beleidsplan.

De commissie vernam dat stakeholders uitgebreid betrokken worden in de opleiding, onder andere via de leergemeenschappen (zie ook standaard 1). Ze ging dieper in op de processen met het oog op studentenparticipatie. Ook hier werd verwezen naar de cultuur binnen het CVO om de studenten structureel te betrekken, onder andere via focusgroepen. Dit is in lijn met het beleid binnen UCLL, waar studenten zo veel mogelijk in alle gremia vertegenwoordigd zijn. Zo zijn er ook studenten aanwezig op het niveau van de Raad van Bestuur en de opleiding drukte de hoop uit dat daar binnen afzienbare tijd ook een vertegenwoordiging van de graduaatsstudenten aanwezig zal zijn. Het is bovendien de bedoeling om per campus ook campusraden op te richten, waarin graduaats- en bachelorstudenten samen vertegenwoordigd zullen zijn. De commissie vernam dat in het kader van de integratiewerkgroep kwaliteitszorg ook nagedacht wordt over de mate waarin en de manier waarop de verschillende tools aangepast dienen te worden aan de nieuwe doelgroep.

Overwegingen

De commissie is van mening dat de opleiding beschikt over een goed uitgewerkt kwaliteitszorgbeleid. Er is een groot draagvlak voor het gekozen systeem van kwaliteitszorg. Het CVO beschikte al over een goed uitwerkt systeem, dat nu verder geprofessionaliseerd wordt door de UCLL-procedures, tools en ondersteuning.

Dit biedt volgens de commissie de nodige garanties dat de opleiding zich periodiek en systematisch kan evalueren, op basis van concrete gegevens, die afgetoetst worden aan toetsbare streefdoelen uit een beleidsplan. De commissie heeft ook vastgesteld dat de nodige structuren aanwezig zijn om de stakeholders van de opleiding bij de kwaliteitszorg te betrekken. De commissie raadt aan in het uitrollen van het systeem van kwaliteitszorg, blijvende aandacht te hebben voor de specificiteit van de graduaatsopleidingen. De commissie verwelkomt dat dit thema al op het netvlies staat van de werkgroep die is opgericht rond de integratie van de kwaliteitszorgsystemen.

Oordeel: voldoende

2.5 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding graduaat in het maatschappelijk werk voldoende. De beoogde OLR passen wat betreft niveau en oriëntatie binnen het VKS en voldoen aan de DLR. De opleiding biedt de studenten een onderwijsleeromgeving die hen in staat stelt de beoogde leerresultaten te realiseren. Bovendien zal de opleiding over een kwaliteitsvol toetsstelsel beschikken en een interne kwaliteitszorg die gericht is op een systematische borging en verbetering van de kwaliteit van de opleiding.

De commissie beveelt de opleiding aan het beoogde profiel en niveau van de opleiding blijvend te monitoren. De opleiding dient prioritair werk te maken van het finaliseren van de leermiddelen op graduaatsniveau en moet de procedures en instrumenten voor het werkplekleren dringend op punt stellen. Het geplande professionaliseringstraject voor mentoren en lectoren moet geïntensiveerd worden en zo snel mogelijk van start gaan. Ook vraagt de commissie snel werk te maken van de geplande toetscommissie, met het oog op de monitoring van de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing.

Bovendien beveelt de commissie zowel de opleiding als de hogeschool aan duidelijkheid te verschaffen over de rol en doelstelling van de diverse raden en participatieorganen en blijvende aandacht te hebben voor de specificiteit van de graduaatsopleidingen bij het uitrollen van een kwaliteitszorgstelsel.

De commissie heeft er vertrouwen in dat de opleiding in staat is deze punten snel en kwaliteitsvol uit te voeren. Ze baseert dit vertrouwen op de vaststelling dat de opleiding wordt aangestuurd door een hecht en gedreven team, dat de expertise van het CVO en de hogeschool combineert en dat tijdens het toelichtend gesprek blijk gaf van voeling met de doelgroep en het graduaatsniveau. Ze ontwaarde tijdens de gesprekken voldoende reflectief vermogen om de opleiding op het juiste niveau te kunnen invullen. Door de inkanteling in de hogeschool krijgt het lectorenteam bovendien ondersteuning van de centrale diensten om de onderwijsleeromgeving, die reeds in grote mate kwaliteitsvol is ingevuld, verder op punt te stellen.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding (omvorming)”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 28 april 2017.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgelist. De heer Pieters kon niet aanwezig zijn bij deze gesprekken.

Tijdens een vooroverleg op 18 maart 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid. De thema's en vragen die professor Pieters opsomde, werden tijdens het vooroverleg van de commissie besproken en werden meegenomen in het verdere onderzoek van de commissie.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 18 maart 2019 om 10 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Jet Daniëls**
- **Joke Maes**
- **An Vandercappellen**
- **Evi Neven**
- **Zeynep Bouazza**
- **Hilde Bottu**

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 18 maart 2019 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. Professor Pieters gaf ook feedback op het adviesrapport. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 25 april 2019.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Partner samenwerkingsverband	UC Limburg
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Agoralaan – Gebouw B, bus 1, B-3590 DIEPENBEEK limburg@ucll.be https://www.ucll.be/
Naam, functie contactpersoon	Hilde Bottu, Beleidsadviseur graduaatsopleidingen
Partner samenwerkingsverband	CVO Qrios Zuid
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Halmstraat 6, B-3600 GENK info@qrios.be http://www.qrios.be/
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Graduaat in het maatschappelijk werk
Afstudeerrichtingen	-
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
(Bijkomende) titel	Gegradueerde in het maatschappelijk werk
(Delen van) studiegebied(en)	Sociaal-agogisch werk
ISCED benaming van het studiegebied	09 Health and welfare
Onderwijstaal	Nederlands
De vestiging waar de opleiding wordt aangeboden	Diepenbeek
Studieomvang (in studiepunten)	120
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja, HBO5 omvorming
HBO5-opleiding van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding	Graduaat maatschappelijk werk
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	PBA Maatschappelijk werk

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. De gegradueerde stelt de cliënt centraal, bevordert empowerment, emancipatie en sociale cohesie, uitgaande van de mensenrechten en met respect voor gelijkwaardigheid en diversiteit;
2. De gegradueerde handelt bewust binnen een beroepsethisch en wettelijk kader;
3. De gegradueerde legt professioneel, respectvol en empathisch contact met de cliënt, het cliëntsysteem en andere relevante actoren;
4. De gegradueerde stimuleert de cliënt en het cliëntsysteem tot interactie met de omgeving;
5. De gegradueerde neemt de brugfunctie op tussen de cliënt, het cliëntsysteem en maatschappelijke voorzieningen;
6. De gegradueerde communiceert zowel schriftelijk als mondeling in begrijpelijke en correcte taal, hanteert adequaat diverse communicatie- en interactievormen en zorgt voor de administratieve navolging;
7. De gegradueerde bevordert en ondersteunt de zelfredzaamheid van de cliënt en het cliëntsysteem door een beroep te doen op hun krachten en hun sociaal netwerk, en onderneemt doelgerichte acties in overleg met het team en met andere actoren;
8. In een nieuwe en complexe contexten informeert en adviseert de gegradueerde de cliënt en het cliëntsysteem bij hun hulpvragen en noden;
9. De gegradueerde begeleidt de cliënt en het cliëntsysteem door het hulpverleningstraject heen en handelt daarbij op een methodische, agogisch verantwoorde wijze;
10. De gegradueerde begeleidt interactieprocessen tussen cliënten en cliëntgroepen en draagt bij aan opleidingsacties;
11. De gegradueerde stimuleert de cliënt en het cliëntsysteem tot actieve participatie aan de samenleving;
12. De gegradueerde volgt maatschappelijke ontwikkelingen en signaleert drempels en knelpunten in de eigen werking en/of samenwerking met andere actoren;
13. De gegradueerde plant en organiseert de eigen activiteiten en werkt actief en constructief samen in multidisciplinair verband met alle relevante actoren;
14. De gegradueerde ontwikkelt zijn professioneel handelen permanent op basis van (zelf)reflectie en deskundigheidsontwikkeling.

Datum validatie: 18 februari 2019

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Johan Veeckman (*voorzitter*) doctor in de wetenschappen, was tot 2017 algemeen directeur van de Arteveldehogeschool in Gent. Voor zijn aantreden was hij achtereenvolgens docent en directeur van het Hoger Technisch Instituut Sint-Lieven in Gent, hoogleraar, departementshoofd en regiodirecteur in KaHo Sint-Lieven. Johan Veeckman was voorzitter van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en zes jaar voorzitter van de raad hoger onderwijs van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR). Hij was ondervoorzitter van de Vlaamse universiteiten en hogescholenraad (VLUHR).

Ann Baeyens (*commissielid*) is sociaal-cultureel agoog van opleiding en sinds 22 jaar beroepsactief in de zorgsector. Beleidsondersteunend werk als stafmedewerker werd daarbij gevolgd door de functies van nationaal diensthoofd van de diensten maatschappelijk werk van het Christelijk Ziekenfonds en Departementscoördinator Zorg van de Landsbond Christelijk Ziekenfonds. Sinds 1 september 2017 is zij gedetacheerd naar het kabinet van de Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin als raadgever woonzorg, verantwoordelijk voor de thuiszorgdiensten waaronder de diensten maatschappelijk werk. Vanuit diverse functies werd zij betrokken bij de opmaak van beroepskwalificatieprofielen en bij nieuwe opleidingen in de eerstelijnszorg.

Kurt Lecompte (*commissielid*) studeerde in 1995 af als leraar Engels, geschiedenis (RENO Torhout). Hij bouwde expertise op als leraar en adjunct-directeur in tso/bsn nijverheidstechnisch en agrarisch secundair onderwijs in Ieper en Roeselare. In 2015 studeerde hij af als master of science in de Opleidings- en Onderwijswetenschappen aan de Universiteit Antwerpen. Daarna werkte hij enkele jaren als onderwijsondersteuner/-coach in hogeschool VIVES. Als onderwijsondersteuner binnen het studiegebied verpleeg- en vroedkunde van hogeschool VIVES maakte hij deel uit van het curriculumkernteam en ontwikkelde hij mee het nieuwe (vierjarige) curriculum van de professionele bacheloropleiding verpleegkunde.

Jules Pieters (*commissielid*) is emeritus-hoogleraar Toegepaste Psychologie met bijzondere aandacht voor leren en instructie aan de Universiteit Twente. Hij was voorzitter van de vakgroep Curriculumontwerp & Onderwijsinnovatie en wetenschappelijk directeur Instituut Universitaire Lerarenopleiding ELAN (2007-2012). Daarnaast was hij actief in verschillende beroepsverenigingen als lid en als voorzitter: VOR (onderwijsresearch), NIP (psychologen) en VELON (lerarenopleiders). Hij heeft een ruime ervaring in beoordelingscommissies voor onderwijs, zowel toetsen nieuwe opleidingen als beoordelingen van bestaande opleidingen (NVAO, QANU, NQA, Hobéon) en in beoordelingscommissies voor onderzoek (NWO, NRO).

Jenka Vandenbroucke (*student-commissielid*) studeert aan de HBO5-opleiding Sociaal Cultureel Werk bij Katholieke Hogeschool Vives Zuid. Daarbij is zij voorzitter van de HBO5-studentenraad waardoor ze betrokken was bij het schrijven van een opiniestuk omtrent de graduaatsopleiding. Daarnaast is zij als opvoeder en ervaringsdeskundige medeoprichter van Samen Voor Een Toegankelijker Sociaal Leven (STSL).

De commissie werd bijgestaan door:

- **Dagmar Provijn**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Jetje De Groof**, Eduflow, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Informatiedossier TNO HBO5 omvorming graduaat in het maatschappelijk werk – HBO5 Limburg

Verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Domeinspecifieke leerresultaten
- Opleidings specifieke leerresultaten
- Schematisch programmaoverzicht
- Inhoudsbeschrijving van de programmaonderdelen (ECTS-fiches)
- Verklaring op eer
- Overzicht van de contacten met het werkveld
- Onderwijs- en examenregeling
- EVC/EVK procedure
- Aanvullingstrajecten naar een bachelordiploma
- Rapport van de Commissie Hoger Onderwijs

Niet-verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Visietekst werkplekieren
- Kader kwaliteitszorg UCLL
- Link tussen vaardigheden BK en competenties
- Overzicht OPO's met korte inhoud
- Matrix OLR/OPO en toetsmatrix
- Stappenplan leergemeenschappen
- Vormingstraject opdrachtgestuurd onderwijs
- Beleidsplan

Bijlage 5: Lijst met afkortingen

CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
CVO	Centrum voor Volwassenenonderwijs
DLR	Domeinspecifieke Leerresultaten
GIP	Geïntegreerde Praktijk
IMRW	Inspireren, Mobiliseren, Waarderen en Reflecteren
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
PDCA	Plan, Do, Check, Act
OLR	Opleidingsspecifieke Leerresultaten
VLHORA	Vlaamse Hogescholenraad
UCLL	University Colleges Leuven-Limburg
VKS	Vlaamse Kwalificatiestructuur

